

Zorgvuldig omgaan met vrijheidsbeperkende maatregelen

Wet Zorg en Dwang Somatiek

Binnen Archipel vinden we het erg belangrijk dat bewoners de regie over hun eigen leven behouden.

Daaruit volgt dat wij grote waarde hechten aan de vrijheid van bewoners. Zelf beslissen over kleine en grote onderwerpen, vrij kunnen bewegen zonder belemmeringen. Vrijheid is een kostbaar goed waar we zorgvuldig mee om gaan.

Vrijheidsbeperking

Regelmatig krijgen we binnen Archipel te maken met verzoeken van (wilsbekwame) bewoners om bijvoorbeeld een bedhek omhoog te doen om uit bed vallen te voorkomen. Op het eerste gezicht lijkt dit een eenvoudig te realiseren vraag. Zeker voor een organisatie waar de bewoner de regie over het eigen leven en keuzes behoudt.

Maar een bedhek, een band in een stoel, een stoel met een blad zijn voorbeelden van vrijheidsbeperkende maatregelen. Vrijheidsbeperking omvat alle - al dan niet bewust genomen - maatregelen die de vrijheid van de bewoner beperken, maar ook het achterwege blijven van maatregelen die de vrijheid van bewoners kunnen bevorderen.

Schijnveiligheid

Uit landelijk onderzoek blijkt dat deze maatregelen vaak juist helemaal niet voor extra veiligheid zorgen. In tegendeel zelfs: het risico op vallen en valletsel nemen juist toe. Een valincident bijvoorbeeld van een bewoner die over een bedhek klimt, leidt tot meer letsel dan een valincident van een bewoner die zich verstart bij het uit bed stappen. Verder leiden fixerende maatregelen tot minder beweging, waardoor de spierkracht afneemt. Ook geven sommige vrijheidsbeperkende maatregelen een risico op beknelling. Voldoende aanleiding voor Archipel om hier zeer terughoudend mee om te gaan en zich in haar zorgverlening juist te richten op vrijheidsbevordering.

Ook op afdelingen waar bewoners wonen met een lichamelijke beperking maar die wel wilsbekwaam zijn, zijn regelmatig situaties waarin gevraagd wordt om

vrijheidsbeperkende maatregelen.

Bijvoorbeeld om een blad op de rolstoel omdat dat makkelijk is met eten of een band in de stoel om de zithouding te corrigeren. Het is de vraag of de term 'vrijheidsbeperking' wel juist is bij deze groep bewoners. Zij kiezen er immers zelf voor en kunnen er altijd om vragen om de maatregel op te heffen. Maar ook hier zijn deze maatregelen niet zonder gevaar. De geestestoestand kan snel (bijv. bij delier) of langzaam (bijv. bij dementie) achteruitgaan, waardoor een maatregel waarmee men eerder akkoord was ineens een gevaar vormt. En is een eerder gegeven akkoord dan nog geldig? Genoeg redenen dus voor Archipel om ook in deze situaties zorgvuldig om te gaan met deze maatregelen en zich bij voorkeur te richten op veilige alternatieven. Dit betekent dus dat er niet vanzelfsprekend 'ja' wordt gezegd als een bewoner zelf om een vrijheidsbeperkende maatregel vraagt.

Gaan voor de beste oplossing

Soms lijkt de inzet van een vrijheidsbeperkende maatregel zo logisch en vanzelfsprekend dat we er niet bij stilstaan dat er ook alternatieven mogelijk zijn. Toch is dit meestal wel het geval, te denken aan:

- een extra laag bed voor bewoners die bang zijn om uit bed te vallen of deelbare beddekken voor een beschut gevoel.
- duidelijke afspraken over de eetmomenten bij een blad op de stoel, of kan gekozen worden voor een wegklapbaar blad.

De zoektocht naar de beste optie wordt altijd samen met de bewoner uitgevoerd. De inzet van een maatregel of alternatief wordt vastgelegd in het zorgleefplan en de bewoner geeft hiervoor akkoord.

De verantwoordelijkheid ligt bij de behandelend arts, er is dus altijd een akkoord van een arts noodzakelijk. Waar nodig zal deze met andere disciplines, zoals zorgmedewerkers en ergotherapeuten, overleggen over de alternatieven.

Evaluatie

Wanneer besloten is tot de inzet van een vrijheidsbeperkende maatregel, wordt dit voortdurend kritisch geëvalueerd. Steeds zal geëvalueerd worden of de bewoner nog altijd wilsbekwaam is, hoe de maatregelen worden ervaren, of de bewoner deze wil voortzetten en of er nieuwe alternatieven zijn.

Alternatieven

Vilans verzamelde in een overzichtelijk boekje alternatieven voor vrijheidsbeperking. U kunt dit boekje vinden op www.vilans.nl, zoek op 'alternatieven voor meer vrijheid'.

*Samen op weg naar vrijheid, omdat we grote
waarde hechten aan de keuzevrijheid van
cliënten. Zelf beslissen over kleine en grote zaken.
Vrijheid is kostbaar en verdient zorg en respect.*

Vragen?

Heeft u nog vragen over de inzet van
vrijheidsbeperkende maatregelen,
of over het gebruik van alternatieven,
dan kunt u hiervoor terecht bij
uw contactverzorgende of bij uw
behandelend arts.

Archipel biedt een combinatie van welzijn, zorg en wonen in regio Eindhoven, die kwetsbare mensen in staat stelt zo lang mogelijk te leven op de manier waarop zij dat gewend zijn.

Sinds de oprichting in 1993 hebben we een breed aanbod ontwikkeld, passend bij de uiteenlopende (zorg)behoeftes van (thuiswonende) ouderen. Of het nu gaat om een prettige woonomgeving, meer sociale contacten of zorg: voor iedere vraag gaan we op zoek naar de beste oplossing. Daarnaast zijn we er ook voor mensen met ernstige chronische ziektes zoals Huntington en Korsakov. Voor iedere bijzondere aandoening hebben we een eigen expertisecentrum, waarin we werken aan de ontwikkeling van de specifieke kennis om de gespecialiseerde zorg te kunnen leveren.

Bij het beantwoorden van de vragen waar kwetsbare mensen vandaag én morgen tegenaanlopen, vormt eigen regie het belangrijkste uitgangspunt. Onze inzet voor welzijn, zorg en wonen is er daarom op gericht dat cliënten zo lang mogelijk zelf aan zet blijven. Zo maken cliënten eigen keuzes die eraan bijdragen dat zij zo veel mogelijk vrijheid, zelfstandigheid en levenskwaliteit ervaren. En waardoor ze kunnen leven zoals ze dat zelf willen en gewend zijn.

Archipel Zorggroep

Karel de Grotelaan 415
5654 NN Eindhoven
Tel. 040-265 4800

het gevoel van samen

